

עקש, שאין^(א) מזמנין אותן מן השמים אלא למי שאין בו יראת שמים שלמה הכל לפי מה שהוא אדם, ונורא על כל סביביו כדלקמן. ומי שמתחזק בתשובה שלמה ומקדש עצמו בכל כחו עליו נאמר (ירמיה ג א) ושוב אלי נאם ה', אלי^(ב) דוקא כרבי יוחנן פרק בתרא דיומא (פ: ע"י הג' הב"ח), והוא פירש שם האי דקאמר נביא (הושע יד ב) שובה ישראל עד ה' אלהיך שרצה לומר עד ולא עד בכלל כרבי לוי דאמר עד כסא הכבוד (יומא פו.), פירוש וכסא^(ג) הכבוד לבדו בכלל^(ד) אבל^(ה) היושב על הכסא אמר ושוב אלי כדאמרן, ופירשנוהו בפרק י"ד עמוד עליו. וכתוב (ירמיה ג א) ואת זנית ריעים רבים, על^(ו) שם מספר עריך היו אלהיך (שם ב כח), ואף על פי כן לא קרינן בה והלכה והיתה לאיש אחר (דברים כד ב) ולא אחרי אשר הוטמאה (שם ד), העיד הכתוב עליה שעבודה^(ז) נכריה מקרה הוא לה, לפיכך כתיב ושוב אלי, כי נפלאה אהבתו לה.

ה

לפיכך כתוב

פרק עשרים ואחד

לפעולות^(א) אדם בדבר שפתיו וכל יצר מחשבות לבו, לא שמענו בלתי אם שתי

מגני שלמה

יואל משה

מהם, שאם ירצה להתרחק מהם יכול להתרחק מהם. (יא) וכל זה אין מזמנין אלא למי שאין בו יראת שמים שלמה, והמעם הואיל ובידו הוא לבחור הטוב ולא בחר, גם צינים ופחים לא יוכל להמלט מהן אף שיש לו בחירה על זה, הואיל שגם על הטוב היה לו בחירה ולא בחר. וא"כ יתורצו הגמרות שאמרו הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, וגם הכל בידי שמים חוץ מצינים ופחים, דיוכל להשתמר מהם דאם ירצה יבחר ביראת שמים וינצל מצינים ופחים שהן בטן רשעים ואבזרייהו פ' הדומה. ולפיכך שפיר יתורצו הגמרות דהדא הוא וזה תלוי בזה. והבן, דלפי דבריו יהיה פ' צינים פחים רמז לדברים הדומין להן דהיינו בטן רשעים, ואפשר ג"כ לדחוק ולפרש כפשוטו ודו"ק. (יב) אלי דייקא והוא פ' וכו' שרצה לומר עד ולא עד בכלל דהיינו כר' לוי דאמר עד כסא כבוד, שהיא מלכות. (יג) וכסא כבוד בכלל, והאי דאמר עד ולא עד בכלל היינו ולא ה' אלהיך בכלל דהיינו תפארת. (יד) אבל היושב על הכסא, שהוא תפארת. (טו) על שם מספר עריך, שכמנין ערים שהיו ישראל היו עבודה זרה. (טז) שעבודה נכריה מקרה לה, ולא מקרי אישות כלל.

צינים פחים ואבזרייהו, פ' השייך להם. ו. אבל היושב על כס"א כו', רוצה לומר עתיק יומין שהוא יושב על כסא שהוא עולם הבריאה. והענין הוא מלימודי האר"י ז"ל כי ה' פרצופים נדרשים בעולם האצילות בעולם התיקון. והיינו הא' עתיק יומין שפ' פרצוף אריך אנפין דהיינו בינה שבכתר המתפשט עד סוף העולם האצילות הגם שעתיק יומין נדרש על סוד ז' תיקונים ג"ט קר"ע פ"ה שברישא דאין והוא בחכמה שבכתר עכ"ז להיותם כולם מלובשים תוך פרצוף אריך אנפין נקראים בשם פרצוף אריך המתפשט עד סוף עולם אצילות. וב' פרצופים אבא ואמא מלכשים את האריך מגרוננו כביכול עד חצי טבורו והם הסוד י"ה. ופרצופים הב' של זעיר ונוקביה מלכשים את האריך עד סוף העולם והם נדרשים בסוד ו"ה האצילות. ממילא עתיק יומין המתפשט בכלל העולם האצילות הוא יושב על כסא שהוא מכונה לעולם הבריאה.

פרק כא א. לפעולות אדם בדבר שפתיו כו' לא

פרק כא א. לפעולות אדם, פ' כל פעולות אדם הן בדבר שפתיו וכל יצר מחשבות לבו לא שמענו

יצירות, ^אולחן שני שבילין אחד טמא ואחד טהור, שכנגדן ^באמרה תורה עשה ולא תעשה. ^גואפילו ^דדברי הרשות יחשבו גם הם מצות קלות למי שמקיים בעצמו בכל דרכיך דעהו ^ה(משלי ג' א), ומצוה כגון זו לגבי חובה רשות קרינן לה, וההפך בהפך. ^ווהוא טעם ברכת הנהנין שאמר עליה החבר ^ז(לכוזר (בדורי ג' ח) שהיא ^חכעין הזדמנות להנאה ושהוא ^טכפל ההנאה, ופירוש הכפל בש"י עולמות בשמים ממעל ועל ^יהארץ מתחת. ועל ^{יא}זה נאמר ^{יב}(שיר ז' ז) מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים, כי בכהאי גוונא ההנאה עצמה מצוה תחשב, ואף היא מעוררת אהבה בין ישראל לאביהם שבשמים. ויש בזה סוד גדול במצות עונג שבת שהיא לעדן הנשמה יתירה שתעשה בעצמה מצוה רבה

מגיני שלמה

יואל משה

מצאנו כי אם ב' יצירות, הוא מ"ש (בראשית ב' ז) וייצר הוא שני יצרים (ברכות סא.). ב. ולחם שני שבילין הא' מצד הטהרה והא' מצד הטומאה, שכנגדן אמרה תורה מצות עשה לחגביר כוחות הקדושה ומצות לא תעשה למעט כוחות הטומאה. ג. ואפי' דברי הרשות יחשבו למצוה כו' וההפך בהפך כו', ר"ל במצות לא תעשה יחשב לעבירות כו' שאם אינו מקיים בד"ז אז יחשב כאלו עובר לא תעשה. ד. והוא טעם ברכת הנהנין, ע"ז הארכתני בדרושים פר' ויקרא. אך הצריך לענין זה הוא הקדמות המקובלים ז"ל כי כפל ההנאה הוא ע"ד סוד דאדם הראשון בחטא השליך ניצוצי קדושה אל תוך (האמת) [דומם] צומח חי מדבר וע"כ יהיה הכונה הראוי אפי' בעת אכילה גשמית כי מזון הרוחני מאותן ניצוצי הקדושה לנשמה (והכא) [והנאה] הגשמית לגוף. וזהו סוד (שהש"ר א א) שלמה המלך ע"ה היה יודע איך ממתקין את החרדל כי ניצוצי קדושים אלה היו מעולם העשייה

בלתי אם שתי יצירות ולחן שני שבילין וכו', או דיבור רע (ושמא) [וטמא] או דיבור טוב שהוא דיבור תורה, וכן מחשבות. ב. שכנגדן אמרה תורה עשה ול"ת, עשה כנגד יצר טוב ול"ת כנגד יצר הרע. ג. ואפילו דברי הרשות יחשבו גם הם מצות קלות, כגון מי שאוכל ומכוין כדי להבריא את גופו לעבודת בוראו ית' וכו' זהו מצוה. ד. החבר לכוזר, כוזר הוא מלך גוי, וחבר הוא היה למדן גדול ולמד אותו. ח. שהיא כעין הזדמנות להנאה, פ"י שהוא מוזמן הקדושה להנאה זו, שבזה שהוא מברך הוא מוזמן הקדושה לפרי זה. ו. ושהוא כפל ההנאה ופ"י הכפל בש"י עולמות וכו', פ"י למעלה בעולם העליון יש הנאה להן מברכותיו. ז. וכן ועל הארץ מתחת, דהיינו שהוא נהנה מאכילה. ח. וע"ז נאמר מה יפית ומה נעמת בתענוגים, משמע דבתענוגים גופיהו יפית ונעמת דנהנו מהן ע"י ברכותיך למעלה.

הנקרא ה"ר ד"ל נגד ה' אחרונה שהיא דלה כמ"ש לקמן פ' כ"ד. וזהו סוד שבאה כל בהמה מעצמה לשחוט לסעודת שלמה. והנה בו' ימי המעשה אין לנשמה יתירה שום תיקון בבהמה שלו שאין התיקון מגיע אלא עד עולם העשייה ונשמתו למעלה בעולם הבריאה ונשמתה דחול נהנית מהניצוץ הקדוש אשר בתוך המאכל אבל אינו יכול לתקן נשמה דשבת מזה. אבל בשבת נשמה יורדת מעולם האצילות דהיינו ממלכות דאצילות ונהנית מעונג שבת ועם זה יש לה תוספות אור ונהנית מבהמה שגם היא נהנית מניצוץ הקדושה ומעלה אותם לעולם האצילות. עיין זוהר פר' ויקהל (רו. ואילך). הרי בשבת נשמה יתירה ג"כ יש לה מצוה מ"ש המחבר. ואלה ניצוצי עולים על ידי ברכת המזון וברכת הנהנין וזהו סוד רש"י מן בריה קאכיל ר"ל מן חבר ומפנימיות והיה כח בידו לעלות הרבה ניצוצי קדושה. ועל דרך זה אפשר לפרש מה שאמרו חז"ל (ביצה מז.) אבל ב"ש כשמצא בהמה נאה היה אומר זו לשבת כי מדתו היה מצד הגבורה ע"ד (שבת לא.) דחפו באמת הבני"ן שבידו והיה ירא להעלותה בימות החול עד יום השבת. אבל הלל מדה אחרת היתה בו דייקא דאיתו מסטרא דחס"ד וחס"ד אל

^הלכבוד^ט שכינה בתחתונים, דהיינו לברך ברכת המזון^י מצוה שאינה^י נוהגת בעליונים

יואל משה

מגיני שלמה

כל היום. ה. לכבוד שכינה בתחתונים כו'. להבין דברי המחבר צא"ל הקדמה מדברי הזוהר ויקהל (רד.) נקודה תתאה כד מתחבר באבהן כו'

אתקריאת שבת עיין בזוהר כל העניין באריכות השייך לעניינינו. עוד הקדמה מזוהר ויקהל עמוד ש"צ [ריח.] זה לשונו ר' יוסי פתח ויאכל בועז וישת ויטב לבו דבריד על מזונו כו' ואוקמוה. הכלל העולה כי השכינה נקראת לפני הקב"ה לפני דייקא כדאיתא בזוהר תרומה עמוד ש"א [קע:] מאי דאתמר קשה מזונות לפני הקב"ה ולא אמר מלפני אלא לפני האי דרגא כו'. הכוונה שהשכינה שבתחתונים שהיא לפני הקב"ה קשה לפניה מזונות משום דלית לה מגרמה כלום. ומבואר בזוהר הנ"ל שהשכינה יש לה הנאה כל ימי החול מאילין מילין דמלקין מגו שבעה שגורם לעורר שפע עליון על כבוד שכינה שבתחתונים אבל בשבת יש להשכינה הנאה ממאכל עצמו כי רוח הנ"ל המתפשט ממנה דהיינו הנשמה יתירה מתענגת ומתהנה מרוחניות המאכל וכמ"ש כאשר נכלל אותו רוח בשרשו דהיינו בשכינה ממילא יש להשכינה ג"כ הנאה ממאכל עצמו הרי (שיר 10) אהבה בתענוגים ב' מיני תענוגים מאכילה להשכינה כביכול אחד עונג עליון ואחד עונג תחתון מרוחניות המאכל. וז"ש (זוהר ויקהל ריח.) ואשתכח דמתהני ממזוני דלעילא ותתא ובברכת המזון של שבת מעורר שפע יותר עליון מן עינא פקחא להיות שהנשמה יתירה שבאדם בברכת המזון ויש לנשמה זו כח בברכותיה לעורר שפע שהוא עתיקא קדישא דכל עתיקין להמשיך השפע ממנה על השכינה. וזוהר תבין דברי המחבר לעדן הנשמה יתירה כו' כי העונג שבת מהמאכל הרוחנית עצמו יש בו הנאה לשכינה ע"י הרוח ובברכת המזון של הנשמה יתירה מעוררת אותה הנשמה שפע עליון משורשא מעתיקא קדישא משא"כ בחול שחגוף נהנה מהמאכל הגשמי מהרוחנית והשכינה בברכת המזון מתברכת משפע עליון מעתיקא קדישא וגם נהנית מהמאכל הרוחנית עצמו כי הנשמה יתירה נכללת בה כמ"ש. ו. מצוה שאינה נוהגת כו'. צא"ל כי עיקר כוונת ברכת המזון כדי לתקן עולם העשיה עולם האופנים דעליה אתמר בזוהר (תק"ו ונג.) שכינתיה דהיינו מלכות האצילות מקננא באופן שהוא סנדלפון דעשייה כי עיקר הנהגת עשייה היא ע"י הנהגת בחינות אחרונות ממלכות דאצילות המתלבשות בעשייה ונקראת דל. ממילא מלאכי מעלה אינם יכולים לעשות מצוה זו לתקן עשייה כי הם גבוהים בעשייה כי מלאכים שביצירה גופם מיצירה ונשמותיהם מכריאה וכן אופנים שבעשייה גופן מעשייה ונשמותיהם מיצירה כן פי' לנו בלימודי האר"י ז"ל. ולכן אין בהם כח לעשות מצוה זו כי כל המתעורר צריך שיהא הוא למטה מאותו דבר שהוא רוצה לעורר אותו. אבל הנשמה יתירה הבאה משורש עליון בשבת היא מתלבשת בעשייה בני אדם שלמטה מכולם ממילא יש לה כח לעורר שפע רב לתקן בחינות מלכות המתלבשות בעשייה הנקרא ד"ל. וז"ל הכנפי יונה חלק ד' סימן מ"א מה שהאכיל אברהם ג' לשונות בחרדל (ב"מ פו.) כי הלשון הוא מיטב מתנות כהונה ומיכאל הוא כהן גדול של מעלה זיכה את רפאל וגבריאל מחלקו ורמזו להם אברהם שעיקר הסעודה שבחו של מקום כמעט (תהלים לה כח) ולשונ' תהנה צדקתך בסוד ברכת המזון לתקן בחרדל בחר דל שהוא נער מסכן שהוא עולם העשייה והיינו ח"ר ד"ל הצריך מיתוק ממרידות פ"ר דינין של סנדלפון גימטריא פ"ר וממתקין אותו עם הלשון שהוא שכינה בגימטריא לשון וזהו רביעתה לכל תלת לא שנא חסד דין רחמים בסוד מיכאל גביראל רפאל ולא שנא דעת תפארת יסוד' שהן ג' לשונות ודאי עכ"ל. וביאור דבריו כי עולם העשייה נקרא ח"ר ד"ל ע"ש אלהים מלא דמלא הם ד"ל אותיות כזה אל"ף למ"ד פ"א למ"ד מ"ם דל"ת ה"י יו"ד וי"ו דל"ת מ"ם מ"ם הרי ד"ל אותיות וכן מילוי דמילוי של אדנ"י כזה אל"ף למ"ד פ"א דל"ת למ"ד תי"ו נו"ן וי"ו נו"ן יו"ד וי"ו דל"ת הרי ד"ל אותיות ג"כ כי שם אדנ"י מסנו

כלל, והעולם בכללו מתברך בזכותה כל ו' ימי המעשה. והוא ^פטעם אכילת לחם הפנים לכהנים בשבת, והוא ^אתופס לילו עמו כדין אכילת קדשים, לפיכך יסדר אדם שלחנו במוצאי שבת אף על פי שאינו צריך אלא לכזית. ועל זה הסוד אמר אברהם לשלשה אנשים באלוני ממרא (בראשית יח ה) ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעבורו, על הדרך שאמרנו במאמר אם כל חי (ח"ג ה) יע"ש, ^בכי על כן עברתם על עבדכם, אמר כי על כן דוקא נתכוונו גם הם לסעוד אצלו, ואין צורך למה שנדחקו ^בבו המפרשים, ותכלית הסעודה לזמן בג' עם ברכת המזון שהיא מצוה רבה מחודשה ^גאצלם, והוא פשט נכון וברור. ולא על חנם המציא היוצר האלהי 'יצירת' ^דהרע כל היכא דאיתיה

נח

מגיני שלמה

יואל משה

נוהגת וכו', שהרי אין אכילה למעלה. (א) והוא תופס לילו עמו, פי' שמותר לאכול לחם הפנים עד חצות כשאר אכילת קדשים. ולחכי ג"כ יסדר אדם וכו'. (ב) שנדחקו בו המפרשים, עיין בפ' רש"י ז"ל. (ג) מחודשה אצלו, שלא היה עד עתה. (ד) יצירת הרע, היינו יצר הרע, כל היכא דאיתיה להתענג בו בדברים חומריים לשם מצוה, שהם א' ג' מ' ט' ואחוריים שלו שהם בהם"ט בהם"ך הוא ח"ר ד"ל ותרגומו טו"ר מסכ"ן שהוא גימטריא שכינה והוא סוד גדול להורות מכלל זה שיתקן ג' לשונות שהוא תיקון לעשייה ששם סוד ח"ר ד"ל שהוא טו"ר מסכ"ן גימטריא שכינה המקננת בעשייה והיא נקראת דלה דלית לה מגרמה כלום. והם דברי המחבר מצוה שאינה נוהגת כו'. וכבר ידעת סוד טוב עין דקאי על עתיקא קדישא ר"ל הוא יבורך לניצוץ השכינה המתפשטות בתחתונים בעשייה. ז. והעולם בכללו מתברך מזכותה כל ו' ימי המעשה, כמ"ש הזהר וישמע יתרו (פח) על פסוק זכור את יום השבת לקדשו וז"ל בגין דא לא נחית מנא בשבת משום דביה מתברכין כל ו' יומי דשבתא. וענין קבלתם הוא דמסעות ליל שבת ותפילתה מתברכין יום א' וב' ומסעות שחרית ותפילתה מתברכין יום ג' וד' ומסעות מנחה ותפילתה מתברכין יום ה' וז'. וכן איתא בכתבי האר"י ז"ל שחייב אדם לכוון בשבת בשם חו"ה וכל שם מ"ב דהיינו כלילה בש"ק ובשחרית בו"ץ ובמנחה ב"ת כי כנגד ש"ק ב' ראשונים משם מ"ב וכנגד ו"ץ ב' אמצעיים וכנגד י"ת ב' אחרונים וביום א' וב' שולטים ב' שמות ראשונים כו'. הרי לך סדר קבלתן. ועיין תיקונים חדשים וז"ל ורזא דא על אשר ילקטו יום יום לשון עתיד יום יום ב' בכל סעודה וז"ש רז"ל ברכו במן ודוק. ח. סוד לחם הפנים מכואר בכמה מקומות שהוא בליל שבת י"ב ככרות ובשחרית ח' ככרות ובמנחה ד' למוצאי שבת ב' סך הכל כ"ו רימוז לשלחן אשר לפני ה' כמנין שמו עיין הזהר פר' פנחס עמ' תנ"ג [רמח]. ט. כי ע"כ עברתם על עבדכם. עיין הזהר פ' וירא (קד) וז"ל ובגיני כך ויאכלו כגונא דא ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו אכילה אכלו דזנו מן שכינתא ובגין דא אכילה אכלו דגרמו לאתזנא מינה מספרא דאברהם ובגין דא לא אשתארו מן מה דדיחב לון כה"ג בעו למשתי מן כסא דברכתא בגין דיזכו להווא ברכתא דלעילא אוף אינון אכלין מאי דאתקן אברהם. והנה כל דברי המחבר בסוד המבואר שם. י. יצירת הרע כו', ר"ל בכל העולמות יש ימין ושמאל ומן השמאל דקדושה נמשך למטה בעולם היצירה ועולם העשייה הרע בפועל שאלמלא חטא של אדם הראשון היה מלת רע שעיתה נקוד בפתח מנוקד בצירי ריע. והוא ענין משחז"ל בסנהדרין (נפ) גבי ב' נחשים טובים. וצריך שתדע כי ניקוד ריע גימטריא

להתענג בו בדברים החמריים לשם מצוה. הא למדנו שלא נברא אלא להיות צוות אל הטוב, אוהב וריע להשגת צרכיו. ועליו תנן באבות (ד א) ^אאל תהי בו לכל אדם, להפליגו ^{טו} אי אפשר שהוא חלק אדם מאל ^{טז} ביצירה, לפיכך הזהיר אל תבזהו כי ^{יז} כל מה שיצדק בו ^{יח} דמות אדם ניתן ^{יט} לידרש בו אדמה לעליון (ישעיה יד יד), אשרי המחכה ויגיע להדמות אליו באהבה עד שתחפץ. ^ככי אף על פי שאמרו בו (סוטה מז.) שמאל

יואל משה

מגיני שלמה

כגון לזווג עם אשתו לשם מצות פריה ורביה ולא להנאתו ולתאוותו. ^{טז} להפליגו, פי' לדחותו לגמרי, אי אפשר שהרי הוא חלק אדם, פי' גם הוא מיצירות שהיו לצורך האדם שכל היצירות היו לצורך האדם, וזה ג"כ חלק אחד אל צורך האדם. ^{טז} מאל ביצירה, מיצירת האל. ^{יז} כי כל מה שיצדק בו דמות אדם, שהרי כל היצירות הן בדמות אדם. ^{יח} ניתן לידרש בו אדמה לעליון, כמבואר בפרק כ"ו. וע"ז אמר אשרי המחכה ויגיע, לזה שידמה לעליון במעשיו.

שם הוי"ה דהיינו ב' יודין ו' וניקוד רע הסתלקות ב' יודין מן ו' שבאלף בהסתלקות אור ישר וחזר דוגמתו. ^{יא} אל תהי בו כו' שהוא חלק כו', פירוש בפסוק (בראשית ב ז) וייצר בב' יודין יצ"ט ויצה"ר (ברכות סא.) נקיט אל תהי מפליג לכל זה מצד החסד וזה מצד הדין, לפיכך הזהיר אל תבזהו. ^{יב} דמות אדם כו'. ו"ל הזהיר פ' בראשית עמוד קל"ז [מט.] וייצר ה' אלהים בתרין יודין את האדם הכא אשתכללו כו'. עיין כל הענין עד ואתייהיבת בין ימינא ושמאלא. ותמצית דבריו כי למעלה יש ה' גבורות קדושות בתכלית הקדושה

וכן בכל קדושות בריאה ויצירה ועשייה אלא שביצירה עשייה שם יצאו סיגי הזהב המותרות וגם זה המותרות הוא קרוב אל הטוב ולא היה רע מצד הזוהמא בפועל עד שבא אדם הראשון בחטאו נעשה רע בפועל כי קודם שחטא אדם הראשון היו הדינים בפועל וחרע בכח דהיינו הקליפות לא היו בפועל והיו נכנעים אל הקדושה ואחר כך בחטא שלו יצאו הקליפות בפועל והם מקטרגים על הקדושה. כל זה בלימודי האצילות. ומוזה תבין אומרו כל מה שיצדק בו דמות אדם, שהיצה"ר בצורות הקדושה בכלל האדם וגם הוא נמשך מהגבורות הקדושות יצדק בו אדמה לעליון, כי אדם מלשון אדמ"ה להיות גם הוא חוזר למוטב. ^{יג} ואע"פ שאמרו בו כו', ר"ל יצר תינוק אשה תהא שמאל דוחה היינו חלק הרע שבו הזוהמא אבל אין לך אדם שאין לו שעה לעשות נחת רוח ביצרו וימין מקרבת בחלק הטוב שבו שהרי היצה"ר תינוק אשה בו בחלק הטוב ביטול הקליפות והמקטרגים ואז יהיו מתוקים כעין קליפת נוגה שהיא מתוקה ויהיו קדושים וטהורים כמוני. וזהו (איכה א כא) הבאת יום קראת ויהיו כמוני. וזהו הסוד החזיר שעתיד לחזור וליטתור (ע"י רבנו בחיי ויקרא יא ד). וכן כתב (ישעיה כח ח) בלע המות לנצח ולא אמר מלאך המות אלא שהוא ישאר כמו מלאך קדוש וכן סמאל יבולע בו אותיות ס"מ וישאר א"ל. וזהו סוד (סוכה נב.) עתיד הקב"ה להביא יצה"ר ולשוחטו ר"ל שיוציא ממנו אדמומית שלו וחלאת טומאתו ויהיה נמתק הוא וחילו ולא ירעו ולא ישחיתו כדכתיב (תהלים צא ח) ושלמת רשעים תראה ר"ל השלימות שבהם כיון שהרע מתבטל מהם וישאר כל טוב כי ישוב מציאות גנוז ונכלל בשרשו שבקדושה. וזהו סוד (יהושע לו ב) והסירותי את לב האבן כו' שכן דרכו של אבן חם מקצתו חם כולו, פי' כי היצה"ר נברא מצד הגבורה הקדושה הוא מעורר אהבה בין איש לאשתו מצד ההיתר לרבות את הדמות ולא יתאוו לדבר איסור ומצד שהוא חם מקצתו לדבר היתר נעשה ג"כ חם להשתוקק לאיסור לכן תהא שמאל דוחה מצד האיסור שלא יתאוה בצד הזוהמא שיש ביצר הרע וימין מקרבת להשתוקק לדבר היתר. ונתתי לכם לב בשר שהצד שעל האש נצלה והצד האחר קר וזהו לב בשר. ובוזה תבין דברי המחבר אל תהי בו כו' קאי איצה"ר בעצמו כי אין לך אדם שאין

דוחה, אין לך אדם שאין^(ט) לו שעה לעשות נחת רוח ליוצרו בימין מקרבת. ^יולפי שאין מקומו של אדם מכבדו אלא הוא מכבד את מקומו (תענית כא:), אמר^(ב) ששלמותו בעת רצון. ^{טו}ואל^(כא) תהי מפליג לכל דבר להפרידו במחשבתך מן התכלית שנברא בשבילו כאלו אין ליחידו של עולם צורך בו. צא ולמד ^{טז}ממה שהשיבו הזקנים לשואלים במשנה בפרק^(כב) רבי ישמעאל (ע"ז נד:), כי אין לך דבר שאין לו מקום להשלמת רצונו יתברך.

^(א) ואל תחלומה

פרק עשרים ושנים

ידוע ומפורסם כי העובר על אחת מכל האזהרות שבתורה שוגה בכפלים. האחד, מעשה העבירה. והשני, ^אשאלו נמלט ממנה היה נחשב למצוה רבה, מלבד בטול מצוה

מגיני שלמה

יואל משה

לו שעה שאין לו תיקון בקדושה. יד. לפי שאין המקום כו'. בא ליתן טעם למה אמר גבי אדם שעה ולגבי דבר מקום כי לא שייך גבי אדם מקום שאין מקומו מכבדו כו', אלא ששלמותו בעת רצון על כן שאין לו שעה. ובפ' אמור עמ' ר"ז [קו:] ר' שמעון הוה אויל באורחא כו' עד והנה טוב מאד כו'. וז"ל כנפי יונה ח"ב אל תהי בז כו' פ' כל אדם בעל קומה שכולל בכלל אדם אלא שכולל חסירי התולדות חוץ ממי שזכה לצלם ודמות ואע"פ כן הותרה כך על כל בעלי חיים ואמר שלא תתנאה [על] שום בריה קלה או גרוע בעולם לפי שאין לך אדם כו' לכך אפשר שיתעלה בנשמה יותר חשובה ממך וכן כל דבר שאין בו רוח חיים עתיד להתיישב במקומו על כן אל תפליגוהו עכ"ל. ^{טז} ואל תהי מפליג לכל דבר

(יט) שאין לו שעה וכו', היינו ערב שבת ובזמן הטבילה וקודם שיוצא לדרך וכשבא מן הדרך או כאשר תתאוה לו אשתו. ^(כ) אמר ששלמותו בעת רצון, פ' כל דבר יש לו מקום בהשלמת רצונו ית', ואין מקומו של אדם מכבדו אלא הוא מכבד מקומו שיש לו אצל הש"י. וע"ז אמר ששלמותו וכו', שהרי גם היצחק"ר היה לו מקום אצל ית' ואימתי הוא מכבד מקומו אצל הש"י, ואמר ששלמותו בעת רצון כמו שנתבאר, היינו ערב שבת וכו'. ^(כא) ואל תהי מפליג לכל דבר להפרידו במחשבתך מן התכלית שנברא בשבילו כאלו אין ליחידו של עולם צורך בהן. ^(כב) בפרק רבי ישמעאל על שאלת אם אין הקב"ה חפץ בע"ז למה אינו מבטלה, עיין שם.

להפרידו כו', לומר הואיל וחס מקצתו לחיתר יבא להתחמם ג"כ לדבר האיסור ותרצה לסרס כלב לגמרי להרחיק עצמך אפי' מצד חיתר אלא תהא שמאל דוחה כו' מצד האיסור וימין מקרבת לצד חיתר. ומה שאמר אל תהי מפליג, בזהר אחרי מות. וז"ש להפליגו אי אפשר, בא לתרץ למה אמר בז גבי אדם ומפליג לגבי דבר כי להפליגו א"א אין צריך תנאים להפליגו אלא הזהר אפילו על הבזוי אל תבזהו לאמר גירא בעיני דשמן. ^{טז} מה שהשיבו כו', ר"ל במה ששאלו הזקנים ברומי אם הקב"ה אין רצונו בע"ז למה אין מבטלה מן העולם השיבו להם יאבד העולם מפני השומים. אף כאן אם תפליגו מכל וכל יהא העולם חרוב ותהו כעובדא דבעו ביעתא בת יומא ולא אשכחו (יומא טז:).

פרק כב א. אלו היה נמלט ממנה נחשב למצוה רבה כו', פ' אמרינן דלמי שבא עבירה לידו ואינו עושה אותה מעלה עליו הכתוב כאלו עשה מצוה. וכוונת המחבר הוא שאמר נחשב למצוה רבה הוא ע"ד דאמרינן במשנה (אבות ב א) שכר מצוה מצוה ר"ל מצוה שעשאה כתיקנה יש בידו שתי